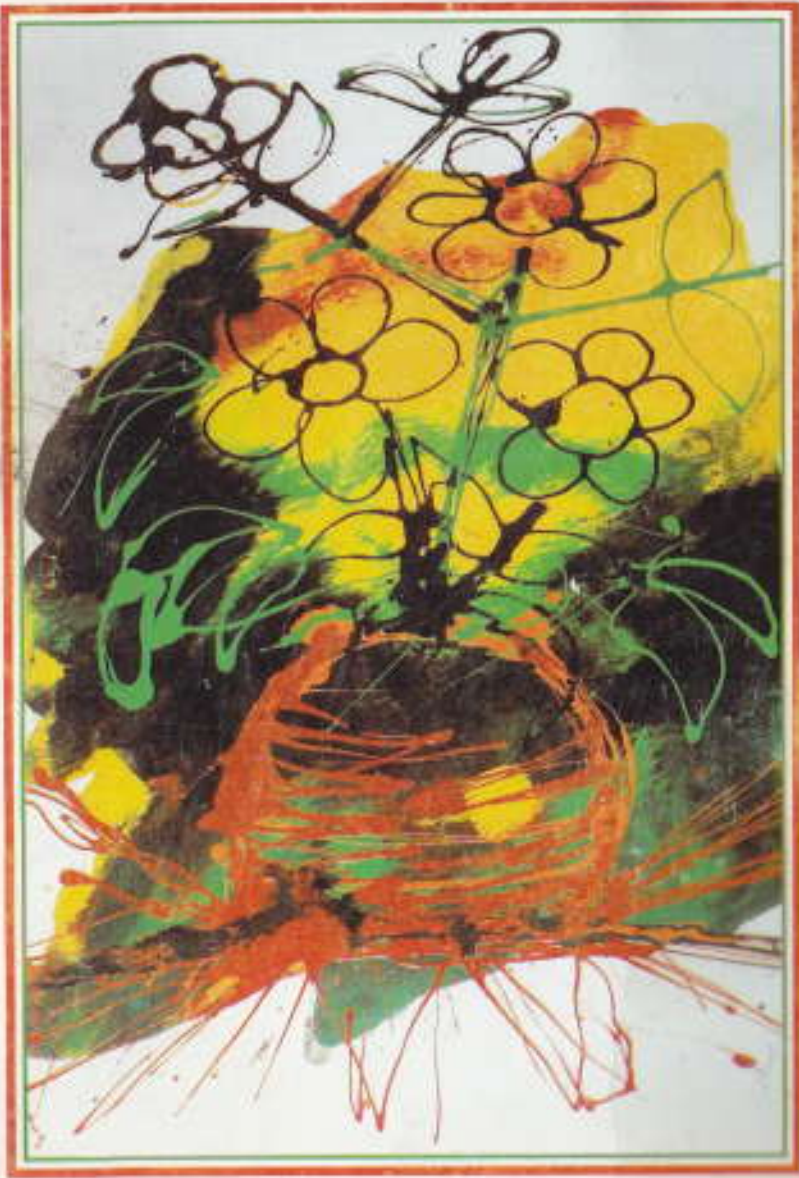

هر رنگ دهن

شعر مجموعہ سی ۱

دو قوت حمید نعلقی (آیتان)

وقت اولدو کیم آن زمان سی یو سین
اؤلگون کیمجه دن قویان فن المارین

خوش گلدی بار بایندی شیبان یایی
شاید به نیر غم خور کت افاج دیرین

دکتر حمید نعلقی (آیتان) ۱۳۵۰ - ۱۳۵۱

ہرگز نہ

شعر مجموعہ سی

۱

دو قہر حمید نطقی

(آیتان)

حمید نطقی

- آیتان -

هر رنگدن

«عینالی»، «اسکی دفتر»، «سۆن دفتر» دن
آز- چۆخ دگیشیک لیک لرله آیینمیش شعرلر
- «عینالی» آدلی کتابدا کی شعرلرین چۆخو، تهراندا چیخان
«وارلیق» مجموعه سینده چاپ اولونموشدور. -

ناتینگهام - ۱۹۹۴ (۱۳۷۳)

تبریز
انتشارات ارك

انتشارات ارك - تبریز:

● فروشگاه مرکزی، خیابان امام خمینی، تلفن ۵۴۲۶۹

● فروشگاه شماره يك، خیابان آیت الله طالقانی، تلفن ۵۰۶۹۷

نام کتاب: هر رنگدن

تألیف: دکتر حمید نطقی (آیتان)

تیراژ: یک هزار و پانصد نسخه

لیتوگرافی: «روا» تبریز ۶۶۸۶۱ - ۶۸۵۶۱ - ۶۸۴۸۰

چاپ: اندیشه

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۳۷۵

حق چاپ محفوظ

این کتاب با استفاده از کاغذ حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

به چاپ رسیده است

اولو تانری نین آدیله

ایچینده کی لر

۳۹	نسیگیل آدلی رؤیا	۷	مقدمه
۴۱	گوز یاشی		
۴۴	آلتی نسلین خیالی	۱۹	بولودلار
۴۶	قاتار	۲۰	هر رنگدن
۴۸	باکی	۲۲	قوناقلیق
۵۲	رؤیا	۲۴	اوشوین آینا
۵۳	عئینالی	۲۷	بولودلار
۵۵	خولیلار گونو		
۵۸	ساعاتلار	۲۹	بیز بیزه
۵۹	گوموش خالخال	۳۰	بیز بیزه
۶۱	رؤیامدا آنام	۳۲	سن سیز
۶۵	اللریم	۳۳	تانیشما
۶۷	چنلی بئل	۳۴	فال
۶۹	سؤدایله بال	۳۶	حسرت
۷۱	بایرام	۳۷	اللرینده اولدوزلار

۷۵	ياغسىن ياغىش	۹۸	گۈنش سارالدى (رباعى)
۷۶	باھار، وقىش	۹۹	ھىسرت ائلىندە
۷۸	ياغسىن ياغىش	۱۰۰	گىجە
۸۰	يۇل	۱۰۱	ماجرا
۸۲	سوروشما ھىج	۱۰۲	زىھىتلىك ياشادىق
۸۴	اۋچونجو دۇنيا و چۇخلوق	۱۰۳	يالاڭ
۸۶	دىوان شەرى باغچالارىندا	۱۰۴	اينىچە دىن اينىچە
۸۷	ايشىق	۱۰۵	ناغىل
۹۰	گىجە يارىسى واغزال	۱۰۶	گىلەر
۹۴	كىم لىگىم	۱۰۷	سوآل
۹۵	دۇوران دۇلانىب (رباعى)	۱۰۹	ونوس
۹۶	ايزىم (رباعى)	۱۱۰	ترجمە
۹۷	واقت اۋلدو گىنە (رباعى)	۱۱۱	يىنى گۈن / نوروز

مەقدەمە يىزىنە:

من چە گویم وصف آن عالیجناب
نیست پیغمبر ولی دارد کتاب
شیخ بهائی

اوستاد ھەمىد نەقى نى ۵۳- ایلدىر تانىپىرام و اۇنون ان ياخىن دوستلارىندان
بىرى اۇلماقلا بختىيارام. بۇندان ۵۳- ایل قاباخ سېھسالار مسجىدى نىن بىر
حجرە سېندە يىنى رحىمە گىشەن دۇستوم دۇقتور محمد حسن لطفى بىزى
تانىشىدىرىمىشىدى. اۇزاماڭ من طب فاكولتە سېنە يىنى باشلامىشىدىم. اۇدا حقوق
فاكولتە سېنى يىنى يىتىرىمىشىدى. اۇندان سۇنرا آتامىن دۇقتور ابراهيم برزگر و بىر
نەچچە آذربايجان رجالبىلە قوردوغو آذربايجان جىمىيىتىندە سىخ- سىخ
گۇرۇشوردوك. جىمىيىتىن اۋز آدىنا چىخاردىغى غزئىتى جىمىيىتىن فعال عضو، و
آپارىجىسى دۇقتور ابراهيم برزگر اداره ائدر و غزئىتىن باش مقاله لرىنى ھەمىد
نەقى يازاردى. چۇخ گىچىمە دىن بىزىم دۇستلۇغوموز سىخىلاشدى. داھا اۇ
زامان دان فرانسىز و توركىيە غزئىتلىرىنى اۇخور و اۇنلاردان فايدالى گۇردوگو
ماترىياللاردان غزئىتىمىزدە استفادە ائدردى. بىر مەدت سۇنرا توركىيە نىن دعوتى

اۆزۈرە بىر گروپ طلبە اۋرادا اۋخوماق اۋچون حاضىرلاندىق. بۇ سىئادا من استانبول تور كچه سىنى يىنى اۋخوماغا باشلامىشدىم. معلوماتىمى اكمال ائىمك اۋچون آرخاداشىم حمىد نطقى دن درس آلماعا باشلامىشدىم. سۇنرا بىرلىكده استانبولدا كىتىدىك و بىش ايل اۋرادا قالدىغىمىز مەتدە سىخ-سىخ گۇرۇشور و هر شىئى دن دانىشاردىق. اۋ حقوق دكترا دۇرە سىنى اۋخويوردو، و رحمتلىك دۇستوموز دۇقتور لىلابادى له بىر ائودە ياشايدىلار. من خالا اۋغلوم و ياخىن دۇستوم دوقتور احمد فروغلا سىخ-سىخ اۋنلارىن ائوينە كىدرو آخشا ملارى برابر كىچىرىدىك. حمىد نطقى اۋ زاماندا ن دىگر طلبە لردن فرقلە نىردى و كىچ بىر عالمى كىمى تانىنماغا باشلامىشدى. استانبول دا چىخان تور كچه غزتلردن باشقا فرانسىز جا باسىلان استانبول غزىتىندە دا ھى اۋنون مقاله لرى نشر اۋلۇنوردو. تحصيلىمىز قۇرتاراندا ن سۇنرا اۋ ايرانا قايتىدى مىن دە جراحى اختصاصىمى تاماملاماق اۋچون پارىسە كىتىدىم. اۋ ايراندا، آباداندا شركت نفت دە چالاشماغا باشلادى و استانبولدا ن ائولدىكى عائلە سىلە اۋرايا يىرلىشىدى. اۋزون ايللر بىزىم علاقه لرىمىز كىسلىمىش كىمى اۋلدو. سۇنرا تهراندان بىر-بىرىمىزە قۇوشدوق و اوستاد تهراندان كۇچدو كدن سۇنرا كىنە گۇرۇشمە لرىمىز سىخلاشدى و ۱۳۵۰-دن سۇنرا گۇرۇشمە لرىمىز خصوصى بىر ادبى محفلە چئورلىدى. اۋ ايل رحمتلىك اوستاد شىريارى عائلە سىلە برابر تهراندان كىتىردىك و بىش آى ائويمىزده قوناخلاق. اوستاد شىريارىن وجودىلە محفلىمىز دا ھا دا جانلاندى و جاذبە لى ايكى دىللى ادبى محفلنە چئورلىدى. ايران اسلام انقلابىنا قەدر گۇرۇشلىرىمىز بۇشكىلدە داوام ائتتى، آنجاق انقلاب عرفە سىندە اۋندان سۇنرا دىلىمىزە وئرىلن آزادلىق حقىندن فايدالاناراق وارلىق درگىسىنى چىخارماغا و آذربايجان انجمنىنى قورماغا قرار وئردىك. اۋ گۇندن سۇنرا دۇستلوقدان باشقا قارشىمىزدا دوران بۇيوك بىر وظيفە دە بىزلىرى بىر آرايا ئۇيلايدى.

بُوگون وارلیق ۱۶ یاشیندا دیر، بودا بیزیم شیخ همکار لیغیمیزین تاریخی

دقيق بىر شكىلدە گۇستىر مەكدە دىر. دۇقتور نطقى وارلىق بىن قورۇجولارىندان و اۇنا يۇل گۇستىر ن و خط و ثرلردن بىرى دىر. اۇدر گىمىزىن باش يازىچىسى مقامىندا ان چۇخ اۇنملى مقاله لرى يازماغى عەھدە سىنە آلمىشىدِر.

اۇنون دىلېمىزىن قايدالارى بارەدە سلسلە مقاله لرى اينىدە كىمى بوزمىنەدە چىخان ان قىمتلى و علمى مقاله لردىر.

اۇ عالمىم اۆلدوغو قەدر دە متواضع و گۆستىرىش و نەمىش دىن قاچان بىر انسان دىر. وارلىق دا علمى - ادبى مەقالەلىرى چىخانا قەدر اۇنۇن آجاق ياخشىلارلىرى و بعضى قەلم صاحىبلىرى و بىر دە تەلەپلىرى تەننىياردىلار. بۇگۈن داھى اۇنۇن علمى - ادبى شەخسىيەتلىرى لايىقە تەننىمىش دىگىل دىر. چوخ شۇكۇر بۇنداق بىر آي اۇنۇنچە ارتباطات فاكولتەسى اوستادلىرى تەرىپىدىن اۇنۇن علمى مەقامىنى و خەمتەرنىنى آتماق و اۇغۇرلاماق مەقسەدە علامە تەبائىي دانىشگاھىندا رەسمى بىر مەراسىم كەچىرىلدى و اۇرادا اوستاد حەمىد نەقى دىن ايراندا ارتباطات علمى نىن آتاسى كەمى تەجلىل اۆلۈندى.

اوستاد نطقى منىم عۇمۇر بۇيى گۈرۈپ تانيدىغىم ان بۇيوك و چۇخ جەتلى
عالمىلردن بىرىسى بلكە دە ان گۈر كىلىسى دىر. مەن نە ايراندە، نە دە ايراندان
خارجىدە اۇنون كىمى عالم گۈرمە مىشم. اۇنون آنسىكلوپىدىك بىلىگى، چوخ
گىنىش كۆلتور، خارق العادە حافظە سى تاپسىز و ائشسىز دىر. بوقدەر گىنىش و
درىن بىلىگىيە صاحب اولان اوستاد عىنى زاماندا اينجە روحلو و شاعىر ذۇقلودور.
گىنجلىگىندن برى گۈزەل شعرلر سۇيلر و ياخين دوستلارنىنى شعرلرلە دە اۈزۈنە
حىران اندردى. حىف كى شعرلرنى تۈپلايىپ نشر ائتمىگى اهمال ائتمىش دىر و
بۇسىدن بىر چۇخ شعرلر ايتىپ گىتمىش و اۈنۈدولموشدور.

بۇ گونىڭ بېزە گۈچى شەرلەر مەجمۇئەسى ئۆنۈم دۇنيادىكى شەرلەر ئانجاق بىر خىل سىدىر. بۇ ئۆنۈم دا توپلانما سىنى انگلىستاندا كى فراتىنە، و نىشەر. ئۆنما سىنى دا حۇرمەتلى دۇستوموز آقا كرىم مشروطە چى (سۇنمز) بۇرجلو يوق. اوستاد حميد نطقى اۆچ ايل اول انگلىستانا تدرىس اۆچون دعوت اولوندى.

بىر مەت سۇنرا اۋرادا خىستە لىندى و بىر سۆرە مەعالجە ايلە مشغول اۋلدى. چوخ شۆكۈر ايندى خىستە لىگى تۇختامىش ويىنى دن علمى چالېشمالارينا باشلامىشدير. بو عالېم شاعىرىمىزىن بىرىنچى شەرلر مجموعه سى حقىندە فېكىر سۆيلە مەك، و اينجە لىكلرى بارە دە دانىشماق يىرىنە، حۇرمەتلى اۋخوجولارىن نظردىقى نى، گۇر كەلى مەاصىر شاعىرىمىز كرىم آقا مشروطە چى (سۇنمىز) ىن، مشترىك دۇستوموز استاد ھەمىد نەقى يە يازدىغى احساسلى مەكتوبونا جلب ائدىرم.

عزيز اۋخوجولارىمىز بىر كىز داھا بىلدىر مەك ايسە يىرم كى بو بۇيوك عالېم شاعىرىمىزىن ائلىنە، دىل وادىياتىنا باغلى لىغى سۇنسوز اۋلوب، بو ساحە دە ائلە دىگى خىدمەت دە حدودسوز دور. يازىمىن سۇنۇندا اوستاد ھەمىد نەقى يە و وفالى عا ئلە سېنە اولو تانىردان ساغلىق و اوزون عۇمور دىلە يىرم.

دۇقتور جواد ھىيت

سۆگىلى دۇستوم، عزيز اوستادىم دۇقتور ھەمىد نەقى!

صەبىمى سەلاملارىمى، گۇرۇش آرزىلارى ايلە برابر، قبول ائدە جەگىنيزە اينانېر، سىزىن و حۇرمەتلى خانىمىن تام ساغلاملىغىنى، اسىلىگىنى اولو تانىردان دىلە يىرم.

سىزىن ايلكىن شەر دىفترىنيزى حروفچىنە وئرمەك مەقسەدەلە الفەمىزا كۆچۈرۈرەن، بۇتون بىر ھەفتە نى اۋزومو سىزىن كىنارىنيزدا، و سىزى دە اۋز اۋرەگىمە حەس ئاتىمىش. سۇنسوز باجارقىلا، قابىلىتە، ھەنرە تۇپلادىغىنيز، قوجاق - قوجاق الوان و عطىرلى چىچەك لردن ھۇردوگونوز چىلنگە، بىر يازقوشو كىمى اۋىنەمىشام. ياراتدىغىنيز ماوى سەمانىن ظرىف و كۆۈرۈك اۋرەكلرى اۋخشاين «سەمەندەن»^۱، ارادە سىز اۋلاراق، بىر اوشاق كىمى رەقە كەلىشەم. بو گۇر شەر بولەغىندەن اۋۋۇج - اۋۋۇج اېچىمىش.

بو گۇزەل دىفترەن آلدىغىم نۇقى، نەشە نى، سىزىن سۇن درجە مەھارتلە اۋرەك تىللىرىنە دۆزدوگونوز اينجى لرى، اۋنلارىن حەسرىتىندە اۋلانلارلا

۱ - (قۇشادىرناق) آراسىنا سەلدىغىم افادەلەر، اوستادىن اۋز شەر دىفترىندەن آلىنىمىشدير.

بۇلوشمىك، و گۈزەل دۇنيانىزدان اۇنلار ئىن اۆزۈنە بىر «پىنجەرە آچماق»، داھا دۇغروسو، اوزون مەت آيرىلىقدان سونرا، عزيز دۇستومون احساسلى اۆرەگىنە «بىر كىچىد تاپماق، بىر تۇنل وورماق» آرزىسىندا يام. اۇلسون كى، اوزون ايللار «ھىچ دادىلما مېش ياساق نىشە نى، بىر سرخوش ائىدن يىلە سۇووراق» و اوستادىن اۆزۈ، ھەلىك وىطنە دۇنە يىلمىرسە، سۇزونون صىمى چاغىرىشى ايله بۇتون اصىل شعر وورغونلار ئىنى «ھامى رنگلىرى و آھنگلىرى ايله، بورنگارنگ سۇز باغچاسىنا قۇناق چاغىرايلىك». بو گۈزەل دفتر، «كۈچرى قوشلار كىمى ھىجرتىن خولىالى يۇللار ئىنى» بىر داھا گىشى دۇنوب، ائو- ئو، اۇبا- اۇبا دۇلانسىن و اوستادىن سىنومىلى، وقارلى و غلى سىماسىنى بو «اۇشوبوب تىرە يىن خۇوض آيناسىندا» گۈرە يىلسىنلر. بلكە دە بو قوراقلىق موسىمىدە، سوسوز روحلار، عطشان گۇنوللر «باغسىن ياغىش!».

دفتر ئىنلر وورغونلوق درجە دە آلىشار كن «واسمىنچ» دان واقىتلە سفرە چىخان يۇلجولار ئىن بىرىسى كىمى، بىر داھا سىزىنلە اۇلدوغوم آنلار، ساعاتلار دۇنورم، و درىن رۇيالار دالار كن «پاپروز» لا ھىچ جۇرە تانىشلىغىم، اعتيادىم اۇلما دىغىنا گۈرە، آنجاق الىمدە برك- برك توتدوغوم قلمىن، غافىلجە يىرە دۇشودو گونو حىس ائىتمە دن، گۇزلىرىمىن نىلندىگىنى دويور، و دفتر ئىنلر دۇنە- دۇنە ورە قلە يىن ايسلاق بارماقلار ئىملا «كىرىپىكلىرىمە دۇلان گۇز ياشلار ئىمى گىزلىنچە سىلىرم». آخى، سىز مىنىم آرزولار كىكشانىمىن «ھالى» اولدوز سونوز. سىز مىنىم عمر و مەدە بىر جە كرە گۇرۇندونوز و بۇتون وارلىغىمىن ارىشىندە- آرغاجىندا، جان كىمى ھۇرۇندونوز. سىزىن آيرىلىغىنىزا دۇزىمك چىتىن! آما، بو ھفتە نى سىزىنلە بىرگە اۇلماق، يازىلار ئىنلر بىر آھنگىدە نفس چىكمىك، مىنىم اۆچون بىر سەادت ايدى.

آچمىشىدى سۇفرە سىن اولدوزلو گىچە

بۇلوشدوك چۇرەگى، بالى قارداشچە

طىبىعت امىزىردى اىستى دۇشوندن

بىزىلرە سۇگىنى اىنچە دن اىنچە

(دفتر ئىنلر)

بو گۈزەل شعرلىرى نىچە دفعە اۇخوسام ياخشى دىر؟ بىر دفعە... ايكى دفعە... اۆچ دفعە...؟ يۇخ! ھەلە دۇيما مېشام، گىنە دە اۇخوماق، اۇخوماق، و اۇخوماق اىستە يىرم.

«باھاار و ايشىق» آدىلى شعر ئىنلر مىنى، و ساغلىق اۇلسا، ياخىن گلە جىكدە باشقا اۇخوجولار ئىنلر «ھىر سحر، ھىر آخشام شىرت دىئە اىچىدىگى زەھرى، دومانلى ايللر، قارانلىق قىشلار، بۇش آلدانىشلار اونوتماغا» چاغىرىر. مىن، ان جوان ياشلار ئىمىدان ھەلە سىزىن حق سىسى نىز قولغا ئىم چاتمىدان، و اىستى نىسىنلر اۆرەگىمە، جانىما ھۇپمىدان اول، بو آغرىلى- آجىلى گۇنلر، قارا قىشلار، بۇش آلدانىشلار اونوتماغا چالىشسام دا، ياشادىغىمىز دۇنيا «باغوان مىنى» لردن بۇشالمىر، و ھىر گۇن بلكە دە ھىر ساعات دۇنيانىن ھانكى بىر اوجقار نقتە سىندە، ماوى، انگىن سىمالاردا آيىن- شايىن اوجوشان دىستە- دىستە گۇيە رچىنلر «باغوان مىنى لىر» طرىفندىن ھەلە لندىگىنى گۇرۇر و بىز دە، سىزىن «مىنى» كىمى بو آمانسىز عالم دە يىلمىرىك «ھانكى پىرە يالواراق». سانكى بۇتون مظلوم خىلقلر اۆچون بىر جۇت «باشاران ال» قىط دىر! بو گۇنلر، دۇنيادا ھىر گۇن مىنلر «مىنىچىق گۇزون مىصوم ايشىقى نىن سۇندو گونو» آز ائىشيدىرىك مىنى؟ «آلدانىشلار ئىن» رنگارنگ اۇلدوغو قەدەر، آلدانلاردا مىختىلىف، چىشىدىلى لىچىم لىرلە مئىدانا گىلرلر. مىن ھەلە دە مىنى و آلدادىجى بۇيالارلا بۇيانمىش بىر كۆللوك سىرچە سىنى، اصىل قنارە آدىنا «آلدىغىمى»

سببی، ظنیمجه، صلاحیت لی جامعه شناس، عالیم شاعر، دؤقتور علی اکبر ترابی نین نچه ایل بو ساحه ده ایشله دیگی، و سون ایللرده نشر ائتدیردیگی کتابی^۱ بیر معتبر و علمی منبع کیمی تیریزده کی ادبی محفللره ایشیق سالماقدا، و شعر و ورغونلاری نین فکرینی غیدالاندیرماقدادیر.

مکتوبومون بو حصه سینی، دفترینیزدن آلدیغیم دؤقون، تأثراتین محصولو اؤلاراق جئز دیغیم بیر قطعه شعرله سوناچا تدبیریر، و سیزینله سسله شرکن، اؤمید ائدیرم: بیر گۆن گله جک، پنجره لر ایشیقلا ناجاق، و فضولی نین آرزولادینی «مراد شمع یانا جاق!»

چلنگینی آلدیم، دوستوم

درینلره دالدیم، دوستوم

بو ایلاهی الهامینا

نچه حیران قالدیم، دوستوم

«هر رنگ دن» گۆللو باغچا

اؤتوشکن بۆلبوللو باغچا

گۆزه للیگین سرگیسی دیر

بو یاشیللی - آلتی باغچا

بو چلنگین سایسیر رنگی

۱- (جامعه شناسی و ادبیات، شعرنو: هنری در پیوند با تکامل اجتماع. دکتر علی اکبر ترابی ۱۳۷۰ انتشارات نوبل تبریز).

هر رنگین وار اؤز آهنگی
نه ایسته دیم، چالدی منه
هم «دلغمی»، هم ده «جنگی»

هر نغمه بیر نادر اینجی
اینجه لیکده ان بیرینجی
آینا کیمی عکس ائتدیریر
هم کده ری، هم سئوینجی

سانکی شیمشک چاخیشی دیر
لام چایلارین آخیشی دیر
اؤره گیمده چالین - چارباز
حسرتلرین ناخیشی دیر

دالدیم شیرین رؤیالارا
جومدوم درین دریالارا
اؤغرونجا دا باخامادیم
سن گزدیگین دؤنیالارا

سئوینج دریام آشدی - داشدی
سرخوشلوغوم حددن آشدی
بو سرگینی سئیر ائدرکن
روحوم دؤنوب جوانلاشدی

دۇنيا مېزدان «شەر» آزالمىر
 آلنىمىزدان نر آزالمىر
 گۈنە رچىن لر چۇخالسا دا
 «باغوان مەى لر» آزالمىر

بو باغچانىن گۈللەرنە
 اۆتۈشكەن بۆلۈللەرنە
 اۆرە گىمى قورىان كسىم
 اۆ «باشاران اللەرنە»!

انە گىنە چانمىر اليم
 قاناد گۈندەر، بىر بۆكسە ليم
 چاغىردىغىن «قۇناقلىغا»
 قىسمت اولسا، مەن دە گىلم!

...

درىن جۇرمتلە، سىزىن سۇنمىز

۱۳۷۳/۱۱/۱۸

بولودلار

ھەرىنگىدىن

دئمە

دئمە

گۈللەرىن

ھامىسى بىر.

ھەرىنگىن

دەيىشەك بىر عىرى وار.

آرزونون دۇرت يۇنوندىن

اسن

ھەرىل، ھەرىكۆلەك

باشقا بىر دىل دانىشار.

گۈزلەيىر

عاشقلىرىن

يۇلونو

سىخ

كۆلگەلى اۆرمانلاردا ايلەك باھار.

سئودادان بىر آزاھا

خومارلاشان

گۈزلىرى

قىسقانارلار اولدوزلار.

گلەجكەدىر گىجەلەر، گىچەجكەدىر گۈندوزلەر

كۈچەجكەدىر دورنالار.

قاتار-قاتار...

آنچاق بۇلوشدويوموز

رۇيا

قالاجاق بىزە

بو مۇوسىمدىن

يادگار.

گل

ھەرىنگىدىن رۇيالار

تۇپلاياق

قۇجاق-قۇجاق.

ھەرىنگىن

ھەرى نغمەنىن

بىر دەيىشەك عىرى وار.

قۇناقلىق

چەك پەردەلىرى

آچ پەنجەرنى

قۇي

ايلەك باھارىن ھامى رەنگلىرىن

قۇناق چاغىراق.

اۋرمان آردىندا

سەيسە سارىلمەش گۆنەشە سارى

ھەنچ دادىلمامەش

ياساق نەشەنەن

چىلغەن شۇوقى ايلە

بار- بار باغىراق.

اۋزون ايللەردىر

قات- قات

قۇرخونون بوخچالارىندا

گەزەلدىگەمىز

بەكر آرزولارى

بوسرخۇش ائەن

يەنە

سۇۋۇراق.

بو كۆھنە قەبرىن

يۈز ايللەرىنى

باشىندا كەچمەش

ماجرالارىن

سارماشەق كەمى

دۇرت يانەن ساران قارما- قارىشەق خاتىرە سەندەن

ساباھا دۇغرو

بەكر كەچەد تاپاق

بەكر تۇنلەۋۇراق.

چەك پەردەلىرى

آچ پەنجەرنى

قۇي يازەن

ھامى آھەنگلىرىنى

و

رەنگلىرىنى

قۇناق چاغىراق.

فەرنھام كەستەل - ۱۹۶۶ (۱۳۴۵)

نەھان - ۱۹۸۹ (۱۳۶۸)

اۋشوين آينا

كۈرپونون آلتىندان
سولارين دورمادان
زامان تىك آمانسىز
آھنگلى - آھنگلى
آخىشى واردىر

پۈزۈلمۈش باغلاردا
سۇن وداغ گۈنۈندە
مۇسىمىن سۇندوغو
خىزىلدىن خالاتىن
سارى قىرمىزى
ناخىشى واردىر

آخشامىن كۆلەگى
شەھەرىن اۋستونە
قارانلىق چىلىر.

دومانلى اۋفوقدە
سۇن باھار سىچىلىر.

يىللردە
بىشىك تىك تىرەنن يۈوانىن
ايچىندە ياتانلار
رۇيادا اۋچورلار
كۈچەرى قوشلاردا
ائەل بىل
اينىدىن ھىجرىن خولىالى يۈلۈن توتورلار.

دىزدە چاتىبىدىر
قاشلارىن
چىرىپىنان گۈيسۈندە توفانلار قايناىش
زىنجىردىن قورتولموش دئو كىمى دالغالار
جۇشۇقچا قودورور.

گۈرلايان بولودلار
شاخان ايلدىرىملار
قارانلىق گىجەنن نىبىزىندە وۇرۇر.

پايزىن

باشلامىش

دەمەك سۆنسوز يازى.

بو گىجە

ساپ - سارى گۆستەرىر

يوخودا - يىرىيەن

آيين

دۇنموش عكسىن

اۆشويوب - تىترەين خۇوضون آيناسى.

ادىبورگ - ۱۹۸۹ (۱۳۶۸)

بولودلار

بو سۆنسوز ماوى چۆلدە

قاتار - قاتار دەۋەلەر

رحمت يۆكۈ داشىرلار.

يىپ - يىكە يىلكىلىر

يوخودا گۆز كىمى

آۋارە دۇلاشىرلار

يۇللارنى چاشىرلار.

ائەلە يىل يىردن قۇپموش

ماوى گۆيە تۇللانمىش

تاخىم - تاخىم آدالار

سالخىم - سالخىم كارالار.

يىللردە دالغانان

شالارىن

اطلس لرىن

آرغاجى و آرىشى

آغ-آپ-باغ،ایک-ایک
خیالدان

ایلمک-ایلمک
ھۆرولموش اۆلسا گرہ ک.

بعضاً تئل-تئل داغینیق
یوماق-یوماق

ویومشاق
کناری گۆموش سیرما
اۆرتاسی لای-لای پامبیق.

بعضاً قورخولو یامان
قارا نھنگ قۇجامان
تندیر کیمی آغزیندان
آلۇوساچیر
اۇد یاخیر
قۇدوردوقجا قودورور...

دال-با-دال گۆی گۆرولدور
ایلدیریم
شیمشک
شاخیر.

بیز بیزه

بىز بىزە

نە گۈزەلدە خوليانىن دالغىن دىزلىرىندە
كۈنلۈنچە يىلكن آچماق ...

ساعاتلارنى اونودوب
سېخىتىنى نىن دارىسقال كىچىدىن قورتولوب
بۇتون گۈچ بىلە قاچماق ...

باشدا اركىنلىك گىجلىك
كۈنۈلدە صفا
دىنچلىك
سۈنۈنچىلەرە دۇيىماماق.

نەشە بىلە قانادلا نىب
بولودلار اۋتە سىندە
ماۋى لىك لەرە دالماق
سۈزۈلوب قاناد چالماق ...

اۋلومسوز دۇوقلىرىن
بولاغىنا قاپانماق
ايچىك ايچىك ھىي ايچىك

رۇيالارلا اۋز-اۋزە
دىز-دىزە
يالنيز قالماق ...
اۋزگەلىرى بوراخماق
دايىم بىز-بىزە اۋلماق.

سەن سەز

گۈزۈمۈ. آچاندا سەن ئۇلمايىنجا
قۇللار سەزىنما سەزىلمايىنجا
گۈزۈمدەن گۈزۈمۈ نۇر دۇلمايىنجا
نەزىرىم ئۇقۇدە چەنخەن سەزى
بۇش سەزە جامىلاردان باخەن سەزى.

باھارىن سەزىنما، يەنە يەنە
ئەزىنما سەزىنما، گۈلۈن گۈلۈشۈ
خەزەلەن قەزىلى، قارىن گۈمۈشۈ
قارەنلىقدا ئەخەن ئۇلۇزلار سەزى
گۈزۈمۈ قەزىلەدەن ئەزىلەر سەزى.

جەنەن سەزىنما يۇخەن دۇزۇ، دادى
ئەزىنما دەزەزى قەلماز سەزى
قەزىلەر نەشەنەن قۇلۇ، قەنەدى
دۇنەنەن ئۇرەلەر سەزى ئۇرەرم
بۇش قەلەن سەزى ئۇرەرم.

تەنەشە

دۇم-دۇرۇ
ئۇ
بۇز بۇلەقەن
ئۇدۇم-ئۇدۇم
سۇ ئەمەكەن
دۇدەنەمە
قەلەلەن ئەزەك دۇنەنەن دۇدۇم
ئەزىمەن ئەزىمەن ئەزىمەن ...
ئەزىمەن ئەزىمەن ئەزىمەن
سەزىنەمە

بەزەن دەلەمە دەرەلەر
گەنەلەر قەپ-قەنەلەر ئۇ-ئۇزۇن تەنەلەن
دەلەلەن ئەزىنما ئەزىمەن ئەزىمەن دۇدۇم.

ئۇرە
مەزى قەشەلەر ئەزى
ئۇ-ئۇزۇن مەنەلەر.

ئۇتەنەن بەزە گۈزۈ دۇغەرەكەن
تەنەشەمەن
ئەلەك بەزەلەر.

فال

اۋۇشلەرنىڭ سەھىيە سەھىيە
دۇداقلارنىڭ
اۋۇرە نەھە گەم.

كەچىك ۋە يۈمەشاق
قوش بالاسى تەك قۇرخاق الينى
اۋۇۋۇلارنىڭ اۋۇخشاياجاگام.

سەھىيە سەھىيە
سەھىيە،
گۇيەردە قاندا چالاراق
دان اولدۇزونا يۇل آچاچاگام.

ئەشەق لاي - لايى نەھىر نەھىر
بەھەر گۇن
سەھىيە بۇلۇشە جە گەم.

سەھىيە
بەھەر كەچىك سەھىيە
سەھىيە سەھىيە سەھىيە
نەھىيە
سەھىيە فالىندا
«سەھىيە، سەھىيە سەھىيە؟»
دەھەر كە بەھەر - بەھەر
گۇل يارپاقلارنى
قۇپاردىجاگام
ۋە سەھىيە
گۇر كەملى چەلپەقلىغىندا
سەھىيە قەدەر
سەھىيە - ئەدە جە گەم.

استانبول - ۱۹۴۷ (۱۳۲۶)

تەھران - ۱۳۶۸ (۱۹۸۹)

ھەسەت

ھەسەت دۇلۇدۇر كۇنۇل
يەز ھەسەتى
گەيلاس ھەسەتى.

اۋزاد دۇداقلارنى
اچچىم قانا - قانا.

داغىت ساجلارنى
اۋقۇتىل گۇنشە
ايسىنمەك ايسە يىرم.

بوقىش اوزون سۇردۇ
اولدۇزلار بىزە كۆس
گۇى قاپ - قارا دۇنۇق
آى بوزكىمى سۇيۇق ...

آچ پەجرەنى بىر آز
قولاق آس
سانكى ھاۋادا قاناد سسى وار.

رەبىم!
ياخىنلاشېر باھار.

(۱۳۳۰ - نەجو ابللرە)

اللىرىندە اولدۇزلار

ھانى
ھەردن گەلردىن
باشىم اۆستە دوراردىن
اللىرىندە اولدۇزلار
قوجاغىندا ماھنىلار
گۇزلىرىندە ايلەك باھار.

سرىن ماۋى سەردە
گۇن آيدىن!
شاعىرىم قالخ
اطرافا باخ،
دئەردىن
ھالىمى سۇروشاردىن.

سەن گەندە
كۇنلۇمدە قالاق - قالاق
بوزلاردا ارىيەردى
پەلتەك دىلەم آچىلار
قارائلىقلار گەندەردى.

درىا - درىا دىردىمى
اۋ آندا اونۇداردىم

ايچىمىدە دالغانان دىلىك لىرە دالاردىم.
سنى گۈرۈنچە كۆيسوم
الھاملارلا دۇلاردى.

روھومو ساران دومان
گۈنەشىندە يۇخاۋلار
اۋۇقلىرىم آچىلار
دىلى كۈنلۈم جۇشاراق
آيرىلىغى
اۋلومو
يادىندان چىخايرىدى...

يالوارىرام
نەۋلار
منى آرتىق اونودما
تەك باشىما بوراخما.
نورا محتاجام
محتاج!
منى اۋز-اۋستوقۇيما
قارانلىقلاردا توتما.
قەيسىرلىق چۇخ ياماندىر
گىل سىۋگىلى
آماندىر!

نەسىگىل آدىلى رۇيا

گىل قىرخايللىك شرايىم
رەدە قالان رۇبايىم
چۇخداندىر خۇش عطرىنى
دۇيما دىغىم
اۋلۇدۇق
ونەسىگىل آدىلى رۇيام.

قۇي
ماھنىلار يىمىن ان سۇن
قەيپ-قىزىل شەققىندە
اولدوزلار مەھرايىنا
دىز چۆكەرك قاپانىم.

طالەيمە يازىلمىش
موازى چىزگىلىرى
قۇۋۇشماق حەسرتى ايله
اۋلان گۇجۇملە دانىم.

الھامىم
توت اليمى

دورما

آج قۇللارنى

نە گۈزەل ھەرگۈن سحر

شەرىن سحرلى باغىندان

درمك تازە چىچك لىر.

آغ زىنقىلر ايچىندە

يىللارلە دالغالانماق

كۈرپە تۈمۈرجوقلارلا

سرخۇشجا يالپالانماق

طەبەئىن گۈر بولايغىندان

دۇيا-دۇيا ھىظ ھىظ.

اۋياقوت دۇداقلارلىرى

مىصرە-مىصرە

سۇندۇغۇ-شەرىپىلە مىست اۋلىماق.

اۋجسوز-بۇجاقسىز

انگىن

سىرتلىر عەمانى نىن

درىنلىگىنە دالماق.

گۈز ياشى

دامىنا يۈك چاتمىش ماشىنلار

واسمىش-يىن يۈلۈنۈ توتاندا

اۋنلار ھىسرەتلە باخاردىق

ايچىندە اگلشمىش يۈلجولار

بەئىسى نىشەلى

بەئىسى يۈل چىكىن گۈزلىرلە

گۈرمەدن

ھىچ كىرىپىك چالمادان

بىرلەھزە گۈرسە نىب سۇنرا يۇخ اۋلاردى.

بىز يۈلۈن يانىدا

خولىيا دالاردىق

اوزاق اۆلكەلەر

بىز دە بىر

سفرە

چىنخماق آرزولاردىق.

تۈز-دومان ايچىندە

ماشىنلار ايتىردى

گەندەر گەندەردى.

گۈزگەملى قەلمە صفلىرى

سۈيۈت داللىرى نىن نازلى يىللىمەسى

آرخا تەلەردىن

آخان آرخىن

آرخاين سىسى

اۇنلارالوداع دئەردى.

آمماكى

ھارايانگەتسەلرگەتسىنلەر

... سۈبانىن آغزىندىن فېشقىران آلوۋۇن

ايلانلار دىلى ايله دانىشان

قېشلىرى

... جاملاردا ايشلىنىمىش

قېرۋودان گۈزەل ناخىشلىرى

... نېرىزىن

نازلانان ھەسلى اوتانچاق باھارى

... اريپەن بوزلارنى دىلى سىل سولارى

... ترەبارساتاننىن ھۇكماوار نۇبارى

... سحرىن گۈل صاباح اۆستۈندە تىترەين شىخلىرى

... يايلارىن آخشامدان آخشاما

اسمەيە باشلايان مەلەلرى

.....

خاطىرە گەلدىكچە

ھەرىلچۈ

چارەسىز

بىرلەپھەتە اۆگەنچىمىش گۈنلەر دۈنەجىك

گۈزۈ نەملەنەجىك

پاپروزو

الەندە سۈنەجىك.

سۇنرا

تىترەين بارماغى ايله

كىرپىكلەرنە دۇلان

بىر دامجى گۈز ياشىن

گىزلىنچە سىلەجىك ...

آلتى نەسلىن خىيالى (Hopetoun House)

آلتى نەسلىن خىيالى بو آيناي عەكس ائتمىش
آلتى يول تەكرارلانىن بىر نەغىل بوردى بىتمىش

آلبۇم لىرىدە سارالمىش رەسىم لىر ھالا گۈلۈر
ماسادا بىللۈر قەد قىزىل شراب گۈزەل بىر
جامىلاردىن گىنە عىنى مەنظرە لىر گۈرۈنۈر
يۈز ايللىرىدە ايشەلەن سەات ھالا ايشەلە بىر
سانكى گىلىب - گىچە نە بىر سىر آچماق ايسە بىر

سۇنسوز يۇلجولۇقلاردىن آنجاق نەشە لىر قالمىش
اومود يۇكلۇ گەمى لىر لىنگرىن ھاردا آتمىش ؟
باتماز دىيىلن گۈنەش اوزون ايللىرىدە باتمىش

دۇۋاردا (ھۇدا) رەسىمى دىرىن خىيالىدە قالمىش
سۇنسوز يۇلجولۇقلاردىن آنجاق نەشە لىر قالمىش

آخشام ھەركەس گەندىنچە ال - آياق چەكىلىنچە
قۇلاق ۋەرسەن ، پەلەلەر آغىر آغىر چىرىلدار
رەسىم لىر دۇۋارلاردىن بىرەر - بىرەر انىرلەر
اۋناقلارنى گەزەلەر

مەھتەم ياناقلاردىن خىيالىلەر قانچىلار
تەركەندە قالمىش بىشىكلەر ياۋاشجا تەپەنەرلەر
گۈرۈلمەن دۇداقلار ھەزىنە لايىلار سۇيىلەر

ادىبۇرگ - ۱۹۸۸ (۱۳۶۷)

قاتار

(۱۹۴۲)

ايللار - ايلي رايلارىندا سۆرونوب گئىدىن قاتار
 مەنىم ئۈچۈن تەزەدى.
 بۆتۈن سەفر بۇيۇنجا
 تۇتۇردۇغۇ بىر نەك رىتمى مەنە تەكرار ئايدىردى
 دۈنە - دۈنە بىر سىرتى
 سانكى
 آچماق ايسىتىردى.

آرادا - بىر يۈرۈلمۈش
 ماشىن
 تۇيشۇن آلىردى
 بەضاً دە كئىفە گلىب
 سسى يىتىدىكى قەدەر
 بۇغازىنى يىرتاراق

گۈر بىر نەمە آتاراق
 چۆللەرە كۆي سالىردى ...

درە گئىدىك
 دۆز گئىدىك
 گئىجە و گۆندوز گئىدىك
 بىر آرا
 دالىب - قالمىش يوخۇمدان اۇيانىنجا
 پىنجەرەدن باخىنجا
 بىردىن - بىرە
 اۈزۈمۈ اۈزگە عالمە ساندىم.
 آل - الوان دۇنۇن گئىمىش
 دۇست اۈزلۈش سۇن باھار
 گۈلۈمسە يىردى بىزە
 پىشۈوازا گلىمىش كىمى
 صف باغلامىشىدى داغلار

قاتار اوزون سەفرىن آخىرىنا چاتمىشىدى
 مەتشم بىر ايسىتاسىون
 قوجاغىنى آچمىشىدى
 شەھەر سەلام وئەرەك
 اللرىمى سىخماغا
 الينى اوزاتمىشىدى.

باكى

اۋرپە گى آچىلىمىش

ساچلارى

كۆلكدە سىرپىلىمىش ساچىلىمىش

اوزاقدا اۆفوقە تىكىلىپ يۇل چىكن آتلىلى گۆزلىرى

دالىب

دۇلوقسامىش

گۆل دۇداقلارىندا

گۆل رنگلى تېسوم

سۇلفون بىر اضطراب چىچە گى

قاپ-قارا گىنجە نىن كابوسوندا

ايندى

سايى سىز ماجرا صبحونه

اۋيانمىشىدى اۋرە گى

قېزىل آخشاملارين خيالى

بىر يانغىن كىمى ذھىندە دالغالانىر

ايشىقلى سحر تك آلىنا

بولودلار تۇپلانمىش

آرخادا

آيرىلىق قىشلارى

قاباقدا

قوش-اۋچماز، يۇل-وئرمز داغلارين

چىتىن ائىشلىرى

آغىر يۇخوشلارى

اۋنونلا

گىنچىمىش گىلە جىك چاغلارلا

خلوۋەت قۇوشاغىندا

گۆرۈشۈك

اۋنونلا

شەھەرىن

آدىنى ايتىرمىش

ياشىل بىر پار كىندا

دانىشدىق

سۇدالى باشىدا

دورمادان

يۇلۇنۇ دەيىش توفانلار

ھىچقىران سىيىدە

كۆيسونە سىغمايان بۇغولموش عصيانلار

باشىدا دومانلار

آدىنى دۈمەن تانىدىم مەن ئۇنى

قارشىدا

مەن ئىللىك سۇگىلىم دۇروردۇ

تېرەين ئۇ ياقۇت دۇقادان

دۇيغۇلار سۇل كىمى كۈنلۈمە ئاخىردى

سۇندوغۇ ئىللىمىش مەھبەت شەربى

قەلبىمە ئۇدۇرۇپ ياندۇرىپ ئاخىردى

ئۆزۈندە ئۆزۈم

دەلىندە سۆزۈم

ئۆزۈندە ئۆزۈم

تاپمىشىم

بىر داھا دۇنيا گەلىشىدىم

ئەلەبىل تەزەن ئانامى گۇرمۇشۇم

ئەلەمە

ئۇيما

يۇيما

دۇنمۇشۇم

تارىخىن جۇرۇنە

زامانىن ئامانسىز سىيرىنە

عەسەرلىك اسىرلىك دۇرۇنە

يىشۇرتىق، دابان- دىيىلن مەيداندىن

يۇل ئالدىق

آغاران تەزەبىر سەھرىن

سەھرىنە توتۇلدۇق قالدۇق ...

بىر قوشۇن ئوچۇشۇ ئۇياندۇردى بىزى

فەجر ئىلە دۇلدۇردۇق قەدەرلىمىزى

كۈنۈللەرىمىزدە جۇجەرن ئومۇدا

تاپشۇردۇق قەدەرلىمىزى

و، قارا گەنجەنەن ئان سۇن دەملىرىدە

رۇيالارلا دۇلۇبىر دەرىن باخىشدا

ارىتەدىك كەدەرلىمىزى.

رۇيا

بۇيو آشان اۇتلارین اورتاسیندا اۇزانماق
 یام- یاشیل سۇنسوزلۇغون قوجاغینا آبانماق
 اۇزۇمۇرۇد شەھەردە كۆچە- كۆچە دۇلانماق
 ھەردۇنگە نین باشیندا بیر عۇمۇر داللانماق
 اۇزونو اۇعالمین بیر پارچاسی ایمیش سانماق

.....

رېئیم، نە آجی!
 بیر گۆن بورۇيادان اۇيانماق

۱۳۶۷ (۱۹۸۸)

عئینالى

(عئینالى دا ھەر گئجە بیر چراغ ياناردی)

اولدوزسوز گئجەلرین پارلایان اولدوزویدو
 داغ باشی نین شەرىمە سلامی ایدی، سۇزویدو
 قئشین قارانلیغیندان یازا چىخان ایزی ایدی
 آرزونون مثالی ایدی اۆمیدین لاپ اۇزویدو
 اولدوزسوز گئجەلرین پارلایان اولدوزویدو

اوزاقلاردان باخارکن یاخین بیر آشینایدی
 سس سیزلیکدن ظلمتە قۇپوب گلن ھاراییدی
 داغین تاجیندا الماس، اوجالاردان اوجایدی
 کۇرقارانلیق ایچیندە شەرىن گۇرن گۇزویدو
 عئینالى نین یوردوما سلامی ایدی، سۇزویدو

آخشاھىن يانغىنىدا سۇن قىغىلجىم سۇنىدە
قارائىلىق ۋە - ۋە، قات - قات يىترە ئىندە
آغىزلار باغلانغاندا، دىللەر كلىدە نىدە
اۋ نور، سىز گىجە نىن تىك ھىجالى سۇزويدۇ
ئىنالى نىن تىرىزە باخان ھىسرت گۇزويدۇ

گۇزلىرىمى چىكىردى اۋايشىق تا اوزاقدان
سانكى بىر فرىاددى اۋ، «گىلىن!» دئە يالواران
اوزاق بىر خاھىرەيدى اونودولموش چاغلاردان
آرزونون تمثالى ايدى، نىسكىلىن لاپ اۋزويدۇ
سۇيوموش بىر مانقالىن كۆللىنىش سۇن كۇزويدۇ

خولىلار گۇنو

(مەھسەن - بىن خاھىرە سىنە)

ايندى خاھىرە مەھسەن

- خاھىرە مەھسەن -

يادىمدا بىر

«اىلاھى كۇمىندى» ايله باشلادى

بۇ گۇن آپارتمانلار پۇھرە وئىمىش بايىردا

بىز آشاغى - يوخارى بىر ياز گۇنو گۇرگىن

ۋىشى گۇللار مثالى، اۋز - اۋزىنە آچىلان

سرخۇش ائىن

اۋرتاقلاشا رۇيامىز.

بىزە سۇنسوز گىلىردى

گەجىك آدلى اۋىۇل.

اۇ يۇل ابدى باھار اۋلەكە سىندىن گىچىردى
قوشلارنى چىچىك لرى
گۈزەللىك لرى
بۇل - بۇل

ھرىر رىنگ
ھرىان آھىنگ
حتا بۇچىك لرى قىشىنگ
كپە نىك
بە نىك - بە نىك
كۆچە دەكى اداملار بىللە ھرى بىرى مىلك
گىنج قىزلارنى «بىئاترىس»
قۇجالار ايسە «وېرژىل»
بىزى گىزدىرىدىلەر ھرى بىرى مىنزل - مىنزل
ھرىانى قىدم - قىدم

خىيالاً دۇلانىرىدىق
گىلەجە گىن سىحرلى ماوى جىنن لرىنى ...
زىرا اۇ (كۇمىدىيا) دا
نە (اعراف) واردى
نە دە
جانلار سىنخان (جەھنم)

بولودلاردايدى گۈزۈن

ايچىردىن اۋابلاھى شرابى اۋددوم - اۋددوم
گىزىردىن اۋ دالدىغىن شرابى آددىم - آددىم
خىف ...
كىم بىلىر بىلكە
عۇمرون دە ياشادىغىن ان شىن گۈنلردىن بىرى
اۋ آخشام واقتى آيىق ،
ھرايكى گۈزۈن آچىق
شىرىن يوخو گۈردۈيۈن
نىشە سىن سۆردۈردۈيۈن
كۈلگەلرلە قۇل - قۇلا
بايىرلاردا گىزدىگىن
اۋ سىحرلى ساعاىدا
قىزىل گۈل كىمى سۇلان
اۋ خولىلار گۈنۈيۈمۈش !..

ساعاتلار

ساعاتلار آغىر- آغىر

عذابلا

اضطرابلا

بىتمە يىن انتظارىن

عذابىندا ارىرلر

ھەرنە اتتسم بىھودە

سۇنسوز بىر گۈزلە مەكە

چارە سىز توگۈل لە

چىقمازالارىن قارائلىق

دەلىزلرىن گزىرم

بو نەقەدەن باخدىقدا

كائىنات ترس گۈرسە نىر

انسانلارىن جۇشغويلا

اۇغراشيب دىدىنمەسى

اۇدوزوب- قازانماسى

گىرىشىدىكى چال- ھا- چال

انسانا عبث گلىر.

ناتىنگھام- ۱۹۹۳/۵/۱۲ (۱۳۷۲/۲/۲۲)

گۆمۈش خالخال

آياغىندا گۆمۈش خالخال

چىگىنىدە قىپ- قىرمىزى شال

گۈيدە گۈز قىرپىر اولدوزلار
آي

ايشىغىن

يارپاقلاردان يىنرە سۆزۈر

خورمالىق مەتابدا اۆزۈر

قايىقلاردان قوجاق- قوجاق

ساحىللەرە

داشپىر

قىزلار

غرىب- وحشى نغمەلرىن

دېلى ايله دانىشىر گىجە
بىرگە آغلاشان سازلار
فرىادى ايله
جۇشور گىجە

گىجە رىنگىندە بىر گۈزەل
مەھتابا قارشى اۇيناير
آياغىندا
گۈمۈش خالخال
آھىنگى ايله
اۋرەكلىرى اۋوسونلاير

قۇللارنى
قاناد كىمى گىرىش دۇنور
چىلغىن زىربىلرېن امرى ايله
گىندىر گىلر دورور دۇنور ...

اۇينادىقجا بۇتون گۈزلردە دەيىشىر
ھەر آدىمدا گۈزەل لەشىر
سرخۇش ائىد بىر نىشە ايله
ھامى قىلر دۇلوب - داشىر
خالخاللى قىز
ايللاھلاشىر.

رۇيامدا آنام

دۇن گىجە
رۇيامدا
آنام ھەلە دىرى ايدى
ناماز قىلىردى
دوعا

ائىر كىن خىشىن - خىشىن، ياواشجا آغلايردى

رېم! نىە ھىچ خىر
گىلمز
بىزىم اۋقۇدۇن اۋتەيە گىچىلردىن،
بورادان كۈچىلردىن؟
بويۇلۇن كاروانلارنى نەدىن دۇنمەيىر گىرى؟

سېنىڭ يىر سانكى ھامى كۆرۈلۈپ كەتتى.
 بۇ چۆلدە نە مەنل ۋار
 نە بارىناچاق ھىزار ...

قارائىلىقدا ۋىيەندىم
 گىجە نىن مۇنلارنى ئايدى
 ايلىكلەردە دۈيدۈم ساغىر غەربت آغرىسىن
 آغىردى داغلار كىمى
 آجى ئايدى زەھەر قەدر
 قارا غەملەر قالاندى قىلىمدە يىغىن - يىغىن .

خىل ۋىلەش باغچادا ۋىلگۈن سۇلغۇن يارباقلار
 سانكى دىلە گلدىلەر:
 «قارا قىش شاختاسىندا
 يازىن ۋەدەلەرنى ياددان چىخارماغى
 سىبىرلى آغاچلاردان
 ۋىرەن، ايتان»
 دىدىلەر .

يادىمدا دىر
 خىيالىن سىحرلى آيناسىندا
 بىر گۆرسە نىب
 يۇخ ۋىلان رەنگىلى - رەنگىلى دىلەلەر
 گىجەلەرنى قۇرخولۇ، قارائىلىق يۇللارنىدا

سۇيە نىلەن ماھىنىلار

يادىمدا دىر
 ۋاسىز كە نە گىن ۋىچۈشۈن
 بىر سۇن باھار آخشامى
 ياسلى ياشلى گۈزەللەر
 نەقىب ئاندىن چىچەكلەر

ۋ
 ھەردۈنگە باشىندا
 قارىشىمىزا
 خەبەرسىز چىخا - گلەن كۈلگەلەر ...

 شەھەر چۈكن آخشامدا
 گىزىلەن بىر اضطراب ۋار

قارلى - بۇرائلى قىشىن
 آغ پاپاق داغلارنىدا
 پوسقۇ قوران بولۇدلار
 باشىمىزا دورمادان الەنن بۇ سۇيۇق قار
 يازىن ۋەدەلەرنە
 ۋۇمۇد ۋىلماق ايسەن ۋەرەكلەرى قۇرخودا
 ئىلە بىل بونا گۆرە
 رۇيامدا دۇنن گىجە

آنام دوعا ئىدرىن آغلايدى گىزلىجە ...

آمما

ايچىمدە بىر سىس

منە دئىير:

«ايندىجە

اوزاقلاردا بىر يىردە

بىلكە دە اۇمودلارنى

اۇچقار بىر اۇباسىندا

ياز ياغىشى باشلايدى

آستا - آستا

اينجە - اينجە».

اللىرىم

گۈيە رچىن لىرىن اۇ گۈن اۋلوم - قىرىم گۈنويد و
اۇ گۈن ياساقلا نىمىشىدى قوش اۋىناتماق (عمى) مە
بو آمانسىز فرمانى ائىتىمىشىدىك ھامى مىز
باخىردىم من كىچىجىك يالواران اللرىمە

سگىز نازىنى بۇينو اۋلوم قۇپارد اچاقدى
اۋن آلتى مېنجىق گۈزۈن ايشىغى
سۈنە جىك دى

داھى قاناد سىلىرى اۋ تەموز آخشامىنا
عكس ائدە مە يە جىك دى

گۈيە رچىنلىرى اۋلوم آلىب - آپاراچاقدى!
(باغوان مى) مطباخا پىچاق اۋچون گىتىمىشىدى
قۇشبارلىغا قۇرشانان (عمىم)
بىلىمىردى كىمە

ھانسى پىرە يالوارسىن

ھىچقىرىب اينلەيدى

ايكى گۈزايكى چىشە

باخىردىم مەن دە عاجىز آغلايان اللرىمە

(عمىم) ھەشتى دە سۆنسوز غەم - غەصە درياسىندا

(ممى) داخى مەتباخدا پىچاغىن سۇوداسىندا

مەنىم بىش ياشىندا كى

قلىبىم

گۈيە رچىنلەرنى قارا اۋلوم ياسىندا

قوشلار، خەبەرسىزلىگىن گۈۋەنجى ايله، كئىفى ايله

بولودلار رۋياسىندا

مەنىم كىچىك اللرىم بىر چارە آختارىردى

چىخمازلار آراسىندا ...

.....

(ممى) نىن ساغ الەندە قۇجامان ايتى پىچاق

تەمىز لىكە سىز قانسىز

(عمى) مەن گۈزۈندە ياش

اۋزۈندە گۈلۈمىنە

ماۋى گۈيە آغ - آپ - باغ بولودلار ياخلاشان

ۋە يىزدەن اوزاقلاشان

سەگىز جۇت آزاد

قاناد ...

مەن ايسە، غەرور دۇلو باخىشلارلا باخىردىم

باشاران اللرىمە.

چەنلى بىل

بورادا نە دوۋار

ۋار

نەدە مەجەر

گەز، گەزە بىلدەيگەن قەدەر

دۇستلارنى آلدا گەتەر

قاپىنى دۋىمەدن گەتەر

بورانى اۋزائىن بىل

دۇلان، باش ۋۇرايىستە دىگەن ھەر يىرە

بورادا ھىچ بىر سىر يۇخ

اۋرە كىر بىرەر - بىرەر

آچىق پەنجەرە

اينانيرىق بىر گۆن گلر دە اۇنودولار
 ناغىلاردا آنلاديلان قاب - قارانلىق زيندانلار
 قان درياسى ميدانلار
 بورما بىغلى
 قىزىل دۇنلو
 پهلوانلار
 سلطانلار ...

چاغير گللىن
 گنج ايگيت لىر يۇرت سالىنىلار
 اۇبالارىن چىلى بىلىندە قورسونلار
 گللىن قىزلار گۆيوملرىن
 گۆموش مەتاب بولاغىندان
 آغزىنا جان دۇلدورسونلار

اۇزان گللىن بوى بۇيلاسىن
 سۇى سۇيلاسىن
 فىجانلارا
 مەمىل - مەمىل
 چاى تۇكولسون
 ساز كۇكلنىسىن
 سۇز سۇيلىنىسىن
 اۆزلىر گۆلگون!

سۆد ايله بال

ھىچ بىلمەدىگىمىز
 بلىرسىز بىراىز ...
 خرىطە دە
 داھا
 صفحە چىویر
 چاپراز اشارتىن
 گۆستردىگى درىن
 درەلردن ائىن
 يۇلونا دوام ائت
 يۇرولمادان گىت ...

آنجاڭ خۇش رۇيالاردا
چىچىكلەن قىزىل غۇنچەلەر آچار

اۋرادا دىز چۆك
اۋپ اۋ مەبدين
آغ سىرىن - سىرىن
اش سىز مەرمىن

اۋ جىت گۈشە سىندە

ايچ

دۇيۇنجا ايچ

نەشە يارادان

جانا جان قاتان

جان بولايغىندان

دورمادان آخان

سۇد ايله بالدان.

سرەين - ۱۳۲۸ (۱۹۵۹)

بايرام

قىزلار

ايلەك باھارىن دىوتىنە گىتىشىدىك

ماھنىلار، سازلار

سۆزلەرنى - سىجىلەرنى

گاھ ائىن، گاھ يۈكسەلن آھىگىنە اويىموشدۇق

گىررەكن غۇشەلەرنى قايدا بوراخىشىدىق

خاطىرە ساندىغىندان

آنىلار

ان پارلاق اينجىسىن تۇپلايلاق

سۆزلەرنى سۆزلەيدىك

كەچمىشلەرنى دۇيۇنلو بوخجاسى آچىلىرىدى

ناغىلاشمىش كۆنلەرنى ھەيكەلدىن ئىپادىلەپ

ياشلىلار سۆزە دالەت

سەيلى خەتەرلىرى

بىر - بىر پائالىيەتچىلەر

گەنجىلەر قەيەردە

ئەنە شەرق

ماھىنىلار ئۇچۇر

آياق ئۇرۇپ ئۇچۇر

قەھقەھەيلە دۇرد - ئانا نەشە يەيدىرىدىلەر

سەسلەر قەيەردىلەر

ھەسەل ئۇچۇرچىلەر

سەيىنچەلە دىيە - كۆلە

كۆن كەچىدى زامان ئۆتە

شەكىللەر سۆردەگەندە ...

آخشەمە دۇرغۇ بىردە

بەھەرىن

گۈزەللىك سەرخۇش بولۇدلاردا

تۆشە يەركەشەككە ئەنە سەن گەلە چەتەلەر

ئەلەيىمەلەر شەخەلەر

شەيىرە بىر يەشەلە قەيەت قەيەتچىلەر

ئەنەلەر دۆشە - قەلە

يەمە - چەمەلەر چەيەندە

ئەلەيىنە

قەيەدە - دۇندەكەندە ئەلە

بەيەم دۇمە ئەلەيدە

دۇدەلەردە مەھەلەر

ئۆرەكەلەر

ئەلەك بەھەر.

ئەيىنچەم - ۱۹۹۲/۳/۲۰

(۱۳۷۲ - ئەيىل، نۆرۈز بەيەمە گەجەسە)

ياغسين ياغيش

باھار و ایشیق

گىنە مەن دۇست الیمى اۇزاتدیم ایلک باھارا
یئنى دىن باغچامیزدا چىچەكلەر آچسین دئیە

بىر رۇيانىن آردىندا
خەرىپە سىز يۇللاردا گزىرم حىران - حىران

آختارىرام دورمادان

قودورموش دىنلەردە

قارانلىغىن قلىپىندە

قاسىرغانىن گۈزۈندە

ساحىللەردىن بىر ایشیق گۈزلەين

دالغالاردا قاپلىمىش

ايتىمىش قايىق چى كىمى

قارلاردا بۇرانلاردا

اۈزۈنۈ پىنجەرە يە وۇران قوشلار مثالى ...

اۇلو آغاچلار ايندى

بىرەر - بىرەر

تاب - تازا،

يام - ياشىل يارپاقلاردا

يئنى دىن دىرىلدەيلەر

بىلكە مەن دە بو يئنى دۇغان گۈنلە برابر

آچىلىپ گۈلە جە گەم

دان يىرىنىن سەپ - سىرىن سۇناجاغى قەدەن

دۇيۇنجا اىچە جە گەم

بو سىفر رۇيالارىن گرچە گىن گۈرە جە گەم

مىن رەنگلى دىلەك لەردەن چەنگەلەر ھۈرە جە گەم

گەل اونوداق

ھەر سحر،

ھەر آخشام شەرىت دئیە اىچەدىگىمىز زەھەرى

بو دومانلى ایللەر

بو قارائلىق قىشلار

بو بۇش آلدانىشلار

سەرابلارنى شۇوقى ایلە خوليا قوردوغوموزو

وسكوت زىندانى نىن داشدان دۇورالارىنى ...

قۇي قوشلارلا برابر اوچوب دا ھاوالاناق

يالانسا دا آلداناق

خىيالىسا دا قۇي قاناق ...

كىم بىلىر پىنجەرەلەر بىلكە ایشىقلاناجاق

«فەضولى» نىن دئەدىگى «مۇراد شەمى» ياناجاق.

ياغسىن ياغىش

ياغچادا قىزىل غۇنچە
قۇي آچىلىسىن
قۇي گۈلسون

قىيىپ - قىزىل، يارپاق - يارپاق
و چىلپاق
ياقوت رەنگىلى عطىرلى
گۈزەل گۈل
گۈركىمى ايله گۈرونسون
آچىلىسىن سىرگىلىنىسىن

گۈرسون گۈيون گۈي گۈزو

قامچىلانسىن گىنچە گىيىملى آتار
گىلىسىن بۇيلو بولودلار^۱
ياغسىن شىد يرغى ياغىش
سوسوز چۇلون سارالمىش
اۋزونە
بىر رەنگ گىلىسىن
باغلار گۈلسون
ياغچالار
چىچىكلەنسىن گۈل لىنىسىن.

تەرەن - ۱۳۶۸ (۱۹۸۹)

۱ - بۇيلو: ايكى جانلى. تور كىە تور كىە سىندە: گە بە.

يۇل

آچىلىنجا پەنجەرە
 اۋزون ايللردى سوسموش
 باغچاداكى ماۋى قوش
 چىرىپىندى، دىلە گلدى

بولودلارا باشىنى
 دايامىش
 آياق اۋستدە يۇخلايمىش
 قۇجامان قاۋاقلارنى،
 تىترىك يارپاقلارنىندى
 ياشىل ايشىق يۇكسلدى

گۇى قورشاغى جىغىرىندا
 دۇرت نالا آت قۇشدوران
 بۇلاد قىلىچ - مىغفرلى
 پارلاق آلتىن كمرلى
 فىرتىنلار قاناتلى
 بىر آتلى
 ارىلر ديارى نىن
 سماۋى سماينا
 يىتىشمەك اىستە يىردى

يىل كىچىركىن
 «سەن دە گل»
 «بورادا دالدىلانما غۇمور حىيفدىر» دىدى

بىردىن بىر اولدوز آخدى
 قاپ - قارائلىق گىجە دە
 اوزون بىر ايز بوراخدى
 پاليد بۇيلاندى باخدى
 «توت بۇ يۇلو!»
 سۇيلەدى.

سۈرۈشما ھەتچ!

سۈرۈشما ھەتچ

كەتچەن كەتچە نەتچە كەتچە

ھەلە شۆكۈر

الماس نەشان قەتلىچ لى فەجر،

قارا دئوئەن

دۈشۈن دئەشەدە

داغلار كەمى

كۇما - كۇما

كۇكسوم اۋستە چۈكن كابوس بولودلار

آرتىق كۈچدە.

چەن چەكىلدە

گۈندۈز گەلدە

گۈنەش اۋقۇدە يۈكەلدە

نەايدە اۋىلدە گەتچەسى

قاراباسان ايشەكەتچەسى

اينەدە

سەرىن بىر سەرىن

بوز شەرىتەن

دادا - دادا

اچىرەم

لەكە سەز ماۋى سەمادە

بىر قوش اۋلۇب اوچورام.

اۆچۈنچۈ دۇنيا و چۇخلوق

قارائىلىقلار چۇخالير

آج قارىنلار تۇرەيىر

بىركىلى تۇرپاقلار

بارلى باغلار

باغچالار،

دۇغورغان قادىنلاردان

يارىشدا

گىرى قالير

قارائىلىقلار چۇخالير

آرتىر ھەرگۈن اللردە، اۇوۇجلاردا قابرلار

چۇخوموز

قىشدا - قاردا

تەك قات جىندىر گىيىرىك

اللرىمىزدە ارىر

تندىردىن چىنخان چۆرك

دۇيايىلىمىر قارىنلار

گۈزلىرىمىز قارالير

قارائىلىقلار چۇخالير

ائىل

قىش زومارى دئە

تۇخوملوقلارى يىيىر ...

تۆنلۈكە

گۈنۈللەردە

خەفەلە نىر دارالير

قارائىلىقلار چۇخالير

نىلەيك

يۇللار اوزاق

آياقلارىمىز چىلىپاق

سۆفرەلر بۇش

ولاكىن

بىشىكلرىمىز دۇلو

عذاب گىجەمىز اوزون

عۇمور گۈنۈموز قىشا ...

آز دگىل

چۇخ چۇخ چۇخوق!

دردلىرىمىزدە چۇخدور

دۇغروسو بىللە چۇخلوق

يۇخسوللوقدور

يۇخلوقدور.

دەۋان شەرى باغچالارىندا

شەرىن سەھىرلى دۇۋقۇنە دالدىم بۇتون گەنجە
سەئىر ئىلە دىم اۋ سىرتلى دۇنيانى گىزلىجە

گۇردوم كى باغچالاردا قورولموش بساطلار
عاشق بىر الدە بادە و بىر الدە زۇلف - يار

مست - وصال اىكن غم - ھجرانلا آغلايىر
ساز سىلرلە چالخالانير چۇل، چمن، چايىر

ھەر گۇزدە سئوگى، دىلدە گۇزەل سۇز، اۆرە كدە سۇز
عشق آتشىلە لالە آلىشمىش يانير ھنوز

تكرار اۋلور شىرىن - شىرىن اۋل سئوگى قەسەسى
داغلاردا عكس - دىر ھلە فرھادلارین سسى

مجنون سراب - عشقده رۇياسىن آختارير
چۇل - چۇل گزير، ايتير دىگى لىلاسىن آختارير

شاعر دە بىر كئاردا دۇشونمكدە دىر حزين
«صاد» گۇزلو، «مىم» آغىزلى، «اليف» بۇيلو دلبرين.

نەران - ۱۳۶۶ (۱۹۸۷)

ايشىق

ھاردانسا
بىردن
ايلدىرىم كىمى
بىر ايشىق ياندى

آخشامىن ماوى ساحىللرىندە
سولار چالخاندى

خاطيره لرىن
سۇلغون گۇل رىنگلى اۋفوقلرىنە
دالمىش اولدوزلار
بىر - بىر اۋياندى

تۈزلۈ آيناي

ئەكس ئان شەھرىن قارالتى سىندا

سەس سىز كۈلگەلر يىر- يىر گزىردى

اۋلو تۇرپاغى نەمىش شەھرىن

كۈكسۈنە سىنن آغىر دومانلار

اۋنوزىردى

كۆچەلر بۇم- بۇش

پەنجەرلەرن دۇنوق گۈزلىرى كۈر- كۈر باخىردى

چىچىكلەر سۈلمۈش

چىشمە بۇش يىرە بىزگىن آخىردى

پۈزغۈن باغچالاردا

آغاچلار بۇ- بۇ كىشىكە ايدىلر ...

.....

ايشىق يانينجا

دومان چكىلدى

آينالارداكى آنىلار شەھرى

بىردن دىرىلدى

كۆچەلر دۆلدۈ

ميدانلار داشدى

شەھەر قايناشدى

ھەرىتەن آياق سىلىرى گەلدى

پەردەلەر قالخىدى

باغچالار گۆلدۈ

چىشمە باشىندان

قەزلەلەرن شاقراق سىسى يۈكسىلدى ...

آخشامىن اسمر گۈزەللىگىندە

دالغالار جۇشۇدۇ

كۆسۈب سۇنرادان بارىشمىش كىمى

جۇشغۇن نىشەنە ايله

ساحىلە قاچدى^۱

قۇمدان چكىلمىش بۇتون سەللىرى

وسرحدلرى

چىنەنە يىپ آشدى.

(۱۹۹۰) ۱۳۶۹

۱- قاچماق: بورادا، تۈركىيە تۈركچە سېلە: قوشماق.

گىجە يارىسى ۋاغل

دېرە گە آسىلمىش
سۇلفون ايشىق سىز
لۇت

چىرىل - چىلپاق
اۋلو گۈزۈ كىمى باخان بىر چىراغ
ايسلانمىش گىجە نىن
اۋستونە وۇرور
قارانلىق ساپ - سارى
پاس رنگى آلير
اينجە - اينجە دورمادان ياغان
ياغمورون تۇرۇندا
قىشىلىر قالير

چىراغ دىيىندە

ايشىجى پالتارلى
ساكىن
وقارلى
غرىب بىر انسان
داشدان يۇنولموش
بىر ھىكل كىمى
الى جىيىندە، كىرىپك چالمادان
ياغىشدا دورموش

قارا شاپقالى
آق ساققال بىرى
ايسلاق نىمكتە
سۈيكە نىب قالمىش
سۇن چارە كىمى ياغمورلۇغونا
برك - برك سارىنمىش
قالىن گۈزلۈكلۈ يۇرغون گۈزلىرىن
عنادلار يۇمۇش
گىجە دن سىسدىن ۋاغلانان اوزاق
اوجسوز - بوجاقسىز خىيالە دالمىش
بلكە دە ايتىمىش - باتمىش گۈزلىرىن
نىسكىللىرى نىن ايجىنە جومۇش

بىر سرخۇش گلير
بو دۇۋار منىم - اۋ دۇۋار سىن

اوزاقدا دوران بىر سىنىق نىمىكتە
دۆشۈب-قالخاراق
مىن بىر زىمىتلىك چىخماق ايستە بىر

بىر آزاۋتە دە وار-گل ائەلەين
اونىفۇرمالى
سىنىقا قۇپ-قۇرو
گۇمروك مۇمورو
يامان اۋىگورور
دوماندا ايتىمىش
بىللى-بلىرسىز
مىنارەلردە
آياقدا ياتىمىش
آغىر
قورقوشون
قۇجا گۇمبىلر
چىندە چۇمەلمىش
آغلایان گىجە يە قولاق قابارتىمىش

بىردن، گىجىكىمىش سۇن قاتار سىنى ظىلمىتى يارىر
نەھایت
ترن، خىيالىت كىمى
ايسلاق رايىلاردا سۇرونە-سۇرونە
واغزالا گىرىر.

تۇوشۇپ-تۇوشۇپ بىر آزاۋىتە بىر.
واغزال دىرچەلىر
داش-ھىكىل آدم
اۋىگورن مۇمور
شاپقالى يۇلجو
اۋنا يۇنەلىر
قاتار سىلىكە نىر
نەس-نەس، گىنە قارائىلىق «سىنى و گىجە» نىن
ايجىندە ارىر...

گىندىلر گىندىر، سىلىر كىلىلر
ايشىق سىز چىراغ
خىبر سىز سىرخۇش
سىنى كىمى ياغىش
ياغىش كىمى سىنى آلتىندا قالىر.

واغزال گىرنە شىر
سۇنرا، بۇزولور
اولدوز سوز گىجە نىن
قۇيۇنا گىرىر
يۇخويا دالىر.

كىملىگىم

قېرىلمىش آينامدا تىكرار اۆلورام.
داغىنىق آنى لارىللىردە اوچور.
بىئىنمە جوابسىز سؤاللار دۆلموش.

جان چىكىن گىجە نىن
دوامى اۆچون
سىسلىر دومانلار سفرىر اۆلموش

ھەلە دە آدىمى دئە بىلمىرم.
ھەلە دە كىملىگىم
قېرخ قات بوخچادا
اۆسۈنلارلا دۆيونلو
گىزلىن ساخلا نىر.

ھەلە دە قارداشىم بىرگە دۆشەندە
اۆزۈندىن اوتانير
اصلينى دانير
.....

دۇوران دۇلانىب
(رباعى)

دۇوران دۇلانىب
بىر دۇلو اكرام اتتى

ساندىم كى وصالە يىتتىم
ھىجران بىتتى

شۇقون ھىجائىلە
قدح دئورىلدى

غافىل گۇنول آغلا!
فرىست الدن گىتتى.

ايزيم
(رباعى)

توش گەلدى ايزين لہ
ماورالاردا ايزيم

بىردن - بىرە
جۇشدۇ، چالخالاندى دىزيم

رۇيادان اۇيانمادان اوزاد قۇللارنى

بىر يۇل داھا
قۇى

اۇماوى لىكلردە اۆزوم.

واقت اۆلدۈ گىنە ...
(رباعى)

واقت اۆلدۈ گىنە
اذان سسى يۇكسلىين

اۆلگۈن گىجەدن
قۇيان فغانلار
گلىين

خۇش گەلدى باھار
ياغدى نئيسان ياغىشى

شايد دە
بىزيم چۆرۈك آغاچ دىرچلىين.

گۈنەش سارالدى ...
(رباعى)

مەرىدە سۇنن گۈنەش
سارالدى گۈزەلىم

آرتىق گۈنەش گەلدى
قاش قارالدى گۈزەلىم

گەل
ھالىمى گۈز
دوروب دا
گەندەن باخما

فرەست داھا يۇخ
زامان دارالدى گۈزەلىم.

ھەستە ئالەندە ...

قولاغىم گۈنەش نەن
آخان سەلىندە

گۈزلەرىم
سەرىن سۇنسوز يۇلوندە

دەلىم يۇخ
الەم بۇش
اۋرە گەم دۇلو

دۇلانەرى خەلىم ھەستە ئالەندە.

گنجہ

اوزاقدا
دال-با-دال
شیمشک لر شاخیر

اؤفوقده
قیپ-قیزیل
ایزلر بوراخیر

گنجہ نین
گنچدی کجه رنگی سارالیر

آغاجلار بویلانمیش
داغلارا باخیر.

ماجرا

(خضر) تک
ظلمتدن ایشیغا اردیم

سحرلی رؤیالار باغینا
گیردیم

یا قوت قدح لردن
دؤیونجا ایچدیم

سنودا شبنم لرین
گؤللردن دردیم.

زەھمەتە ياشادىق

زەھمەتە ياشادىق

ھەسەتە ياندىق

گەلەنى دۈست ساندىق

گەندەنە قاندىق

اۋقارا گۈنلەردىن

ھەچ دەرس ئالمادىق

گۈرەسەن

گەنچەكەن

ايندى اۋياندىق ؟

يالان

وۈردۈغۈن يالاندىر

تۈتۈغۈن يالان

گەلدىگەن يالاندىر

گەتتىگەن

يالان

بو اگەرى «راستا» دا

دۈزەش گۈرۈلمەز

آلدىغەن يالاندىر

ساتدىغەن يالان.

اينجه دن اينجه ...

آچميشدى سۆھرە سېن
اۋلدوزلو گنجە

بۇلوشدۇك
چۆرە گى
بالى
قارداشجا

طبيعەت
امزىردى
ايسىتى دۇشوندن

بىزلرە
سئوگىنى
اينجه دن اينجه .

ناغىل

يىنى آى
بىرە يىر گۇيو
گنجەلر

يىنى گۆن
مىشقەن
چىنخىر
ھەرىكەت

نە چىنخار
اۋلسادا
بو سۇنسوز ناغىل

ايسىتر يۆز
ايسىتر مېن كۆرە
مىكۆر؟

گىلەر

شەھەدە كۆي دۆشوب
نازلى يار گىلەر

بىر عۆمۈر يوبانان
اۋددار گىلەر

قۇرخورام گىنە دە خىر بۇش چىنخا

ئىشە گىم،
اۋلمە، قال
اىلك باھار گىلەر.

سوال

سوال بودور:

ھاردان

ھانسى دالان

قۇياراق

ھانسى يىللار دالىنجا

سۆرۈكلەش بۇ ياراق؟

گۈزلىرىنى اۋفوقە تىكىش

بۇيوك صىبىرلە

نە گۈزلەيىر بۇ تۇرپاق؟

ھانسى قلم يازمىشىدۇر

الېمىدە كى اۋخونماز قارا جىلدلى كىتابى؟
آلېمىداكى يازىنى؟

ھانسى ساقى سۇنموشدور
بىزى ياندىرىپ-ياخان ايجدىگىمىز شرابى؟

داغ-درەيە عكس ائىن
كىمىن سسى بو فرىاد؟
ساغىر دىلسىز سىلدىرىم قايلاردان
بۇش-يىترە
كىمىدىر دىلەين ايمداد؟

كىمىن سرگىشتىنى ياواشجا پىچىلداير
سۇيودلرىن ساچىنى
داراركن اسن كۆلك؟

ساحىللىرىن آلنىنا
دەلىرمىش دالغالارىن
چكىدىگى زۇلاق-زۇلاق
بو چىزگىلر
نە دىمك؟

ناتىنگەھام- ۱۹۹۳ (۱۳۷۲)

ونوس

خاطىرلەيك
(بلىنى) نىن عبرت دۇلو بىر سۇزونو'
(براكستىل) ين اثرى
مشهور چىلپاق (ونوس) ونو
عقت، اخلاق، ناموس... دىيە
(قۇس) لولار
يىخماق اوچون
اۋفكە دۇلو ميدانلارا بىرىكىدىلر
اۋبىر ياندىن (نىدوس) لولار
اۋاثرى
احتراملا
مەبدلرى نىن
ان مقدس
بىر يىرىنە
تىكىدىلر!

تەھران- ۱۳۶۸ (۱۹۸۹)

تەرجىمە

بىللە دىيىپ قەدىم لىر:
تەرجىمە يارا بىزىر
گۈزەلى سادىق ئۇلماز
سادىق گۈنۈل چالماز!

يىنى گۈن / نەرىز

اوتانچاق ياز گۈنىنى دان يىرىندە قىزاردى
فەرىدون شاھ- ئىن مۈلكۈن
تەرك ئاتىدى قاپ- قارا قىش
ھەريانى ايشىق ساردى
اومود شۇوقىلە گۈنۈل، يوخوسوندان اۇياندى
اۆرە كلردە ياشاماق اىستە گى آلۇولاندى

بو اۇغۇرلو يىنى گۈن
ابرچ-ين اۈلكەسىندە نەرىز دىيە آدلاندى
تور-ون يوردوندا ايسە (ارگە نەقون) بايرامى
دىيە شىلندى ھامى

يىنى گۈن آتالاردان بىزىلرە ياد گاردىر
يالقىز چۈللەردە دىيىل
ئولردە دە باھاردىر

كۈچدۈ- گىتىدى قارا قىش
گۈزەل يازا مىن القىش!

HAR RANG,DAN

By. Dr. Hamid Notghi (Aytan)

Azarbaydjanian poems

ARK - TABRIZ - 1997